

Gemeente Haarlem

Rob van Doorn

wethouder duurzaamheid, wijken en mobiliteit

Retouradres: Stadhuis, Postbus 511, 2003 PB Haarlem

Aan de commissie Beheer

Datum 20-08-2010
Ons kenmerk WZ/OGV/2010/187491
Contactpersoon Jaap Reelfs
Doorkiesnummer 023-5113390
E-mail jreelfs@haarlem.nl
Onderwerp Stand van zaken uitvoering Programma Haarlem Schoon 2010 (1)

Geachte commissieleden,

Graag wil ik u met deze brief informeren over de stand van zaken rond het programma Haarlem Schoon.

Zoals u wellicht inmiddels bekend is, omvat het programma Haarlem Schoon een aantal initiatieven gericht op het op kwaliteit brengen van de openbare ruimte. De doelstelling hierbij is dat Haarlem in ieder geval een goede gemiddelde positie in zijn klasse inneemt. Liefst echter daar bovenuit steekt, zodanig dat Haarlem aan de top van de schoonste steden komt te staan.

Halfjaarlijks informeer ik u middels deze brief over de voortgang van het programma. Evenals in de vorige melding komen ook nu weer de verschillende relevante thema's aan de orde. Gezien de invloed van de afvalinzameling op het aspect schoonheid van de openbare ruimte maakt ook de voortgang op dit onderdeel, voor zover van toepassing, deel uit van deze bespreking. Nieuw is het onderdeel duurzaamheid binnen het domein afval. Hieraan zal vanaf nu structureel in deze brief aandacht besteed worden.

De volgende onderwerpen komen onderstaand aan de orde:

1. Plusproject zwerfafval
2. Monitoring openbare ruimte
3. Toekomstvisie reinigingsrecht
4. Nieuwe opzet inzameling en reiniging binnenstad
5. Ondergrondse inzameling
6. Hondenbeleid
7. Kauwgum verwijderen
8. Inzameling kunststoffen
9. Toekomstvisie grofvuil
10. Drijfvuil
11. Sterk vervuilende locaties (Hotspots)
12. Duurzaamheid

1. Plusproject zwerfafval

Opzet

De centrale overheid hecht belang aan een schone leefomgeving. Zij wil gemeenten daarom stimuleren en ondersteunen bij het opstellen van programma's om het ontstaan van zwerfafval te voorkomen en de aanwezigheid te verminderen.

In het kader van een zogenaamd plusproject, is door de overheid een subsidie ter beschikking gesteld. Het college is in oktober 2009 akkoord gegaan met de wijze waarop de gelden, in totaal € 240.000, besteed worden. Het plusproject wordt in samenwerking met Spaarnelanden uitgevoerd en is in november 2009 opgestart. De doelstelling is het structureel verankeren van een verbeterde integrale aanpak van zwerfafval zowel binnen het beleidskader van de gemeente als bij de uitvoerende organisatie van Spaarnelanden. Het gaat hierbij om de volgende deelprojecten die in nauwe afstemming met elkaar worden opgepakt (integraal):

1. Het opstellen van een nieuw afval en reinigingsplan.
2. Het doen van een proef met beeldgestuurd reinigen.
3. Het ontwikkelen van een communicatie campagne
4. De ontwikkeling van een systeem voor monitoring.
5. Het opzetten van een handhavingstrategie voor zwerfafval en deze in praktijk brengen.

Het project heeft een doorlooptijd van 2 jaar en zal afgerond zijn eind 2011. Na deze periode zal naar verwachting het nieuwe reinigingsconcept stadsbreed ingevoerd worden. Uitgangspunt hierbij is dat invoering zal plaatsvinden zonder extra structurele kosten.

Ad 1) afvalplan

Gemeenten dienen te beschikken over een afvalplan. Hierin worden de beleidslijnen uitgezet voor de middellange termijn wat betreft huishoudelijke afvalstoffen. De basis vormt de evaluatie van het tot dan toe gevoerde beleid en het aangeven van de aspecten die verbeterd dienen te worden. Hierbij speelt de beïnvloeding van het krachtenveld waarin de gemeente zich bevindt een belangrijke rol. Dit betekent dat eveneens een uitgebreide analyse van de beleidsvoornemens van andere overheden (centrale overheid, provincie, andere gemeenten) deel uitmaakt van het plan. Daarnaast wordt ook de positie van de burger als afnemer van het product uitgebreid belicht en wordt de afvalinzamelende organisatie nauw betrokken bij de planvorming.

Het eerste concept van het afvalplan is inmiddels gereed. Op basis hiervan zullen binnenkort met Spaarnelanden en de betrokken gemeentelijke afdelingen één of meerdere brainstormsessie(s) gehouden worden waarin de gemeentelijke visie en doelstellingen voor de komende periode van 5 jaar duidelijk moet worden evenals de wijze waarop hier invulling aan gegeven zal worden.

Vooruitlopend op de nog te voeren discussie is de verwachting dat, sterker dan in het verleden, het aspect duurzaamheid een leidende factor zal zijn bij de verdere planvorming (zie ook §12) Met name de vooruitzichten ten aanzien van de ombuiging van afvalstoffen naar herbruikbare componenten, evenals de wijze waarop gedacht wordt de geformuleerde doelstellingen te behalen zullen sterk op de voorgrond staan. Hierbij vormt ook het logistieke proces van het inzamelen en

verwerken een wezenlijk onderdeel. Bezien moet worden hoe dit de komende jaren kan plaatsvinden op een wijze waarbij het milieu zo min mogelijk belast wordt.

Zoals al aangegeven vormt de burger een cruciale schakel in de keten. Het behouden en vergroten van draagvlak vormt een wezenlijke opgave voor de komende periode. Er moet een wijze van communicatie ontwikkeld worden waarbij een omslag bewerkstelligd wordt naar een vanzelfsprekend voor bewoners om de herbruikbare componenten apart te houden.

Het afvalplan zal naar verwachting in september aan u gepresenteerd worden.

Ad 2) Beeldgestuurd reinigen

Tot nu toe vindt het reinigen van de openbare ruimte plaats op basis van vaste frequenties. Het nadeel hiervan is dat alleen op bepaalde momenten en plekken de openbare ruimte echt schoon is, namelijk die locaties waar net gereinigd is. In de periode tussen de reinigingsbeurten loopt de schoonheid terug, vaak tot op een, voor de burger, niet meer acceptabel niveau. Om tot een meer gelijkmatig schoonheidsbeeld te komen van de buitenruimte zijn al een aantal gemeenten gestart met een zogenaamde beeldgestuurde aanpak. Hierbij wordt de verantwoordelijkheid voor het op kwaliteit houden van de openbare ruimte geheel in handen gelegd van de aannemer. De gemeente als opdrachtgever geeft uitsluitend de randvoorwaarden aan in de vorm van de gewenste schoonheidsgraad in de verschillende delen van de stad en voorts de bandbreedte waarbinnen deze mag fluctueren. De communicatie hierover in het algemeen en met de aannemer in het bijzonder verloopt via landelijk erkend en gestandaardiseerd beeldmateriaal.

Het project heeft betrekking op zowel de medewerkers van Spaarnelanden die werkzaam zijn op het gebied van straatreiniging als de medewerkers die afval uit de groen gebieden verwijderen. De nieuwe taak brengt een grotere individuele verantwoordelijkheid met zich mee. De medewerkers moeten namelijk in het veld zelf gaan bepalen wanneer bepaalde gebieden gereinigd moeten gaan worden en tot welk niveau. Dit betekent onder andere dat men de verschillende beelden met daaraan gekoppelde kwaliteitsniveaus moet leren herkennen. Het opleiden van de verschillende groepen medewerkers vormt dus een wezenlijk onderdeel van het project. Momenteel zijn de voorbereidingen hiervoor zo goed als afgerond. Binnenkort kan dan ook gestart worden met de opleidingen (3^e kwartaal 2010). Het geleerde zal direct in de praktijk gebracht worden. Hiertoe worden in de verschillende wijken van Haarlem proefgebieden aangewezen van waaruit de nieuwe methode zal worden opgestart. Vanuit deze kernen zal de methodiek stadsbreed worden uitgerold. Eind 2011 dient dit voltooid te zijn. Op het moment dat de nieuwe wijze van reinigen is ingevoerd nodig ik u graag uit om een keer een en ander in de praktijk te komen bekijken.

Ad3) Communicatie

Het ligt voor de hand dat deze grote verandering van werkwijze ook aanzienlijke gevolgen heeft voor de communicatie met de burger. Men zal bijvoorbeeld niet meer op de vertrouwde momenten de veegmachine in de wijk zien verschijnen. Ook zal men gaan merken dat ongerechtigheden snel opgeruimd worden, zodat het steeds minder zin heeft om hiervoor naar de gemeente te bellen. Het initiatief om te komen tot een schonere en beter leefbare openbare ruimte moet ook gezien worden als een voorzet vanuit de gemeente om initiatieven vanuit de bewoners zelf te stimuleren en het individuele gedrag in positieve zin te beïnvloeden.

Het op te stellen communicatieplan zal naast het informeren ook gericht zijn op het verkrijgen van draagvlak ten aanzien van de eigen rol van de burger bij het schoonhouden van de buitenruimte.

Ad 4) Ontwikkeling monitoringsinstrument

Zowel de gemeente als de aannemer zijn gebaat bij een goed instrument om de actuele situatie in de buitenruimte op ieder gewenst moment weer te geven. De gemeente als managementinstrument en mogelijkheid om bewoners te informeren en de aannemer (Spaarnelanden) om de prestaties te monitoren, te plannen en eventueel bij te sturen.

De gedachte gaan uit naar de ontwikkeling van een digitaal instrument in de vorm van een overzichtskaart op internet waarop in verschillende kleuren de actuele kwaliteit van de verschillende gebieden up-to-date staat aangegeven. De bedoeling is dat een team van inspecteurs met grote regelmaat de buitenruimte gaat monitoren. Hierbij zullen de bevindingen direct digitaal worden ingevoerd en verwerkt in het kleurenpatroon van de overzichtskaart op internet.

Ad5) Handhavingstrategie

In samenwerking met het bureau handhaving (VVH) zal een aanpak ontwikkeld worden om middels handhaving preventief op te kunnen optreden tegen het ontstaan van zwerfafval. Gedurende het project zal deze aanpak in de praktijk gebracht worden in de wijken waar ook het beeldgestuurd reinigen opgestart wordt alsmede de nieuwe communicatieaanpak. Op deze wijze ontstaat er een integrale benadering van de problematiek welke ook het uitgangspunt is geweest voor het project en de reden waarom subsidie is verkregen.

2. Monitoring openbare ruimte

Teneinde de geleverde prestaties in de buitenruimte te kunnen beoordelen worden verschillende met vervuiling samenhangende aspecten regelmatig in kaart gebracht. Deze betreffen:

- Onkruidgroei
- Vervuiling door zwerfafval en veegvuil
- Vervuiling door hondenpoep (zie onder hondenbeleid, hfd.stuk 7)

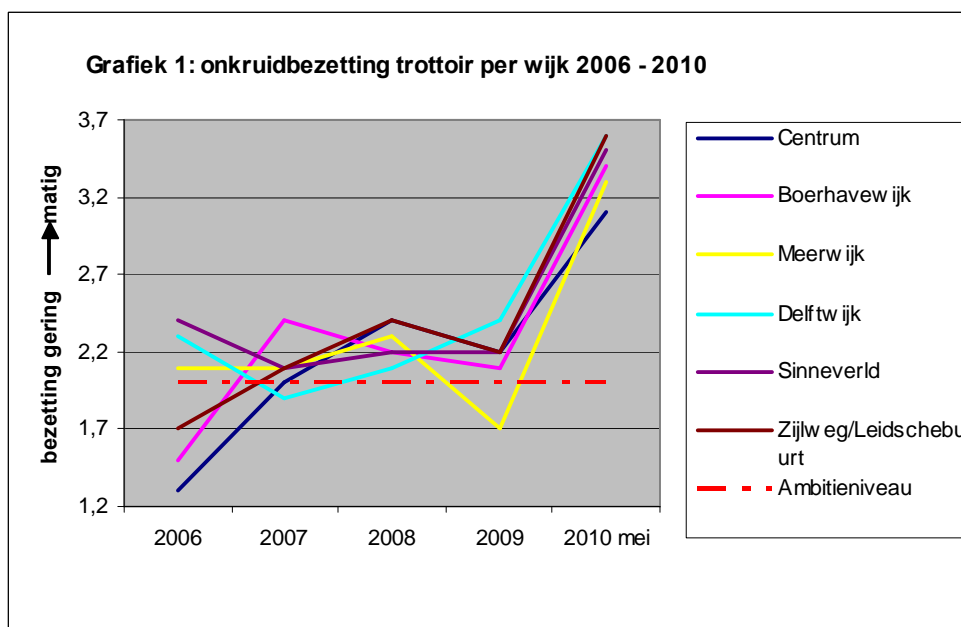
Onkruidgroei

Sinds 2006 wordt het onkruid in Haarlem bestreden middels een gecombineerde inzet van chemie en mechanische verwijdering. De toepassing van chemie vindt plaats op basis van de randvoorwaarden volgens het DOB – systeem. De afkorting “DOB” staat voor Duurzame Onkruid Bestrijding. Het DOB – systeem houdt naast een aantal toepassingsregels een limitering in van de hoeveelheid van het onkruidbestrijdingsmiddel dat toegepast mag worden. Maximaal mag per hectare per jaar 720 gram van de werkzame stof in het middel worden toegepast.

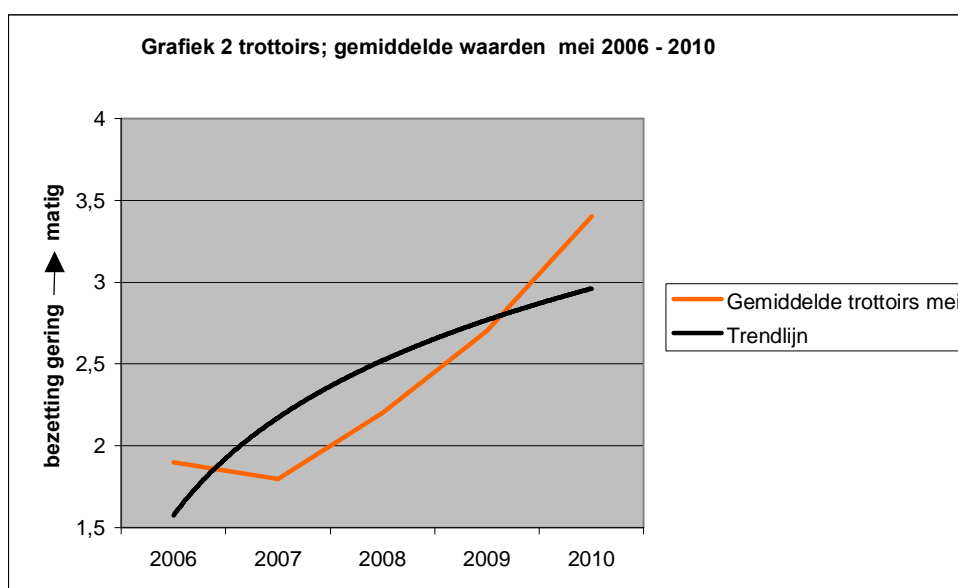
De beoordeling van het resultaat vindt plaats op basis van de beeldkwaliteit op een aantal punten in de stad. Uitgangspunt hierbij is het classificatiesysteem ontwikkeld door het CROW en Eco Consult in 2007. Dit systeem houdt de onderstaande 5 klassen in:

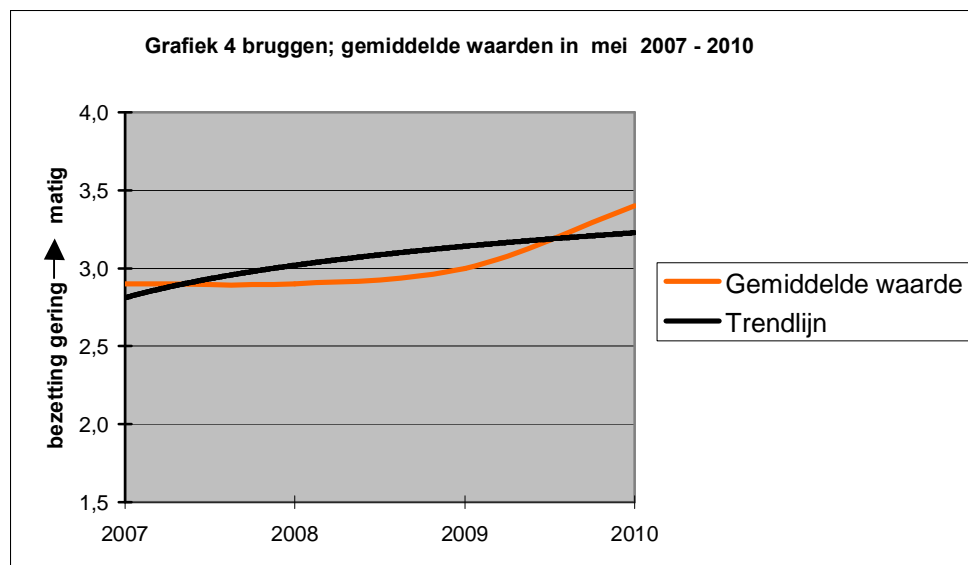
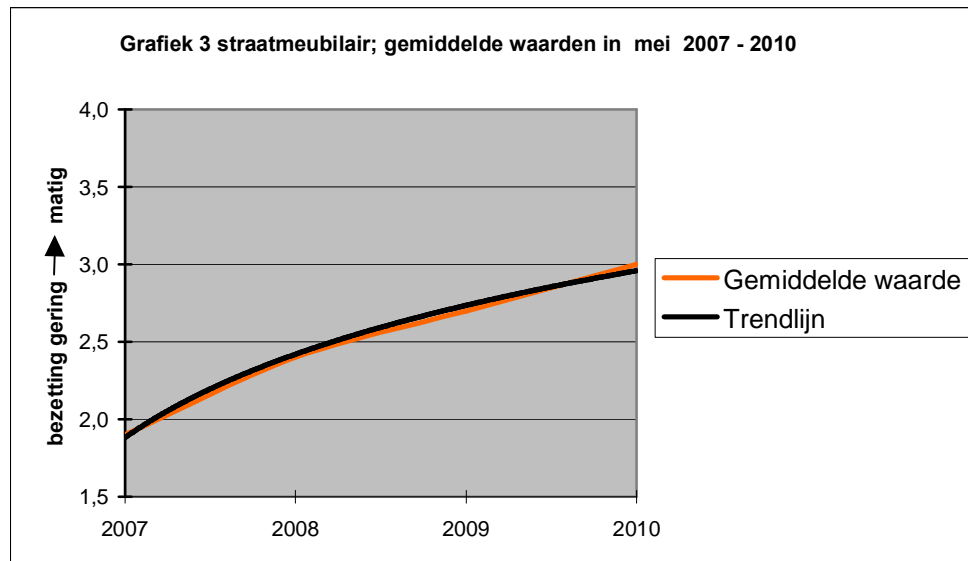
klasse	omschrijving
1	geen tot geringe onkruid
2	gering onkruid
3	matig onkruid
4	zwaar onkruid
5	zeer zwaar onkruid

De onderstaande grafiek (grafiek 1) geeft een overzicht van de onkruidbezetting per wijk over het tijdvak waarin het DOB – systeem wordt toegepast. Hoewel nog niet bestuurlijk vastgesteld is het ambitieniveau bepaald op klasse 2. Scores boven dit cijfer zijn niet gewenst.

De waarde voor 2010 kan een vertekend beeld geven. Het betreft namelijk het resultaat van één van de in totaal vier metingen die jaarlijks plaatsvinden. Daarom is ook gekeken naar het beeld in mei vanaf 2006 tot op heden. De onderstaande grafieken geven daarvan het overzicht. De resultaten zijn uitgesplitst in onkruid op trottoirs (grafiek 2) rond straatmeubilair (grafiek 3) en op bruggen (grafiek 4).

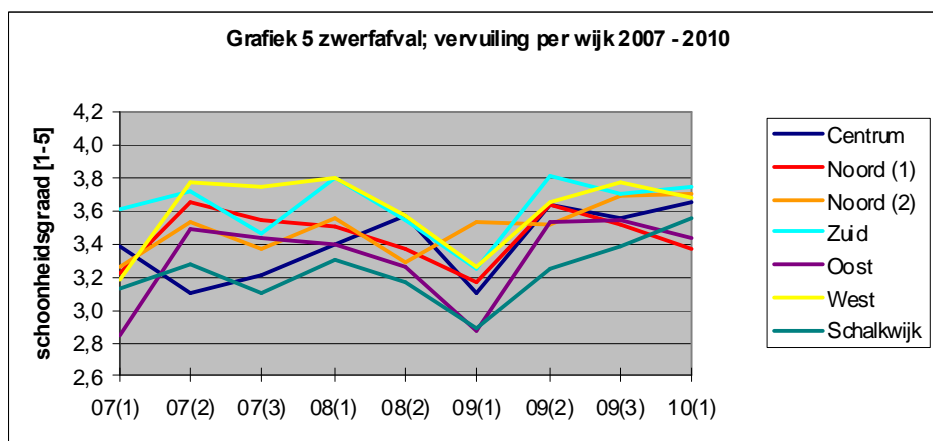
Geconstateerd kan worden dat vanaf 2007 in opgaande lijn een toenemend aantal wijken qua onkruidbezetting gemiddeld boven het ambitieniveau is komen te liggen. Er is een verloop waar te nemen van een geringe naar een matige onkruidgroei. In 2009 was voor enkele wijken een lichte afbuiging waarneembaar richting minder onkruidbezetting. De resultaten laten althans op dit moment nog niet zien dat deze tendens zich doorzet. Ook aangaande de deelaspecten trottoirs, straatmeubilair en bruggen is een zelfde beeld waar te nemen. Er is een opwaartse trend richting meer dan matige onkruidbedekking indien de gemiddelde scores in de maand mei over de afgelopen jaren met elkaar vergeleken worden. Vooral geldt dit voor de bruggen en straatmeubilair.

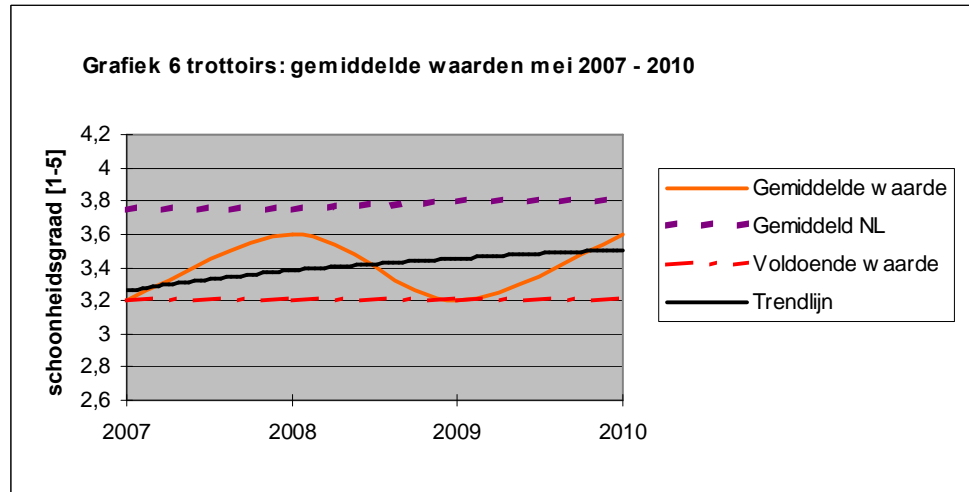
De verklaring van dit beeld ligt mogelijk in het feit dat de afgelopen jaren het onkruidseizoen warm en vochtig is geweest. Hierdoor kan een snelle hergroei van onkruid plaatsvinden. De tot nu toe toegepaste frequentie gestuurde aanpak, in de vorm van een vast aantal beurten per seizoen, is voor een dergelijk groeibeeld niet voldoende toereikend. In dit verband zou een beeldgestuurde aanpak mogelijk tot betere resultaten kunnen leiden. Bij deze werkwijze wordt de aanpak primair gestuurd door het onkruidbeeld ter plekke en de kwaliteitseisen die daaraan gesteld worden. Op deze wijze kunnen op meer flexibele wijze en op het juiste moment behandelingen worden uitgevoerd. Ook kan aldus de opdrachtgeverrol van de gemeente beter ingevuld worden door het vaststellen en monitoren van bandbreedten waarbinnen het onkruidbeeld zich continu dient te bevinden. In de laatste wethouders brief van 2009 is aangekondigd op dit onderwerp medio 2010 terug te komen. In dit verband kan gemeld worden dat Spaarnelanden gedurende het seizoen 2010 in Meerwijk een proef zal doen met onkruidbestrijding op basis van beeldsturing.

In toenemende mate wordt in Haarlem het regenwater niet meer in een rioolstelsel opgevangen. Maar verdwijnt rechtstreeks in de bodem. Het gebruik van chemische bestrijdingsmiddelen op deze “afgekoppelde” plekken is ongewenst. Dit laatste ondermeer vanwege mogelijke afvloeiing op het oppervlaktewater. Dit is niet toegestaan is op grond van het gebruikte DOB- systeem. Om deze reden zal tijdens de proef, in een al afgekoppelde wijk, geen gebruik meer worden gemaakt van chemische bestrijding. In plaats daarvan zullen gedurende het seizoen 2010 twee alternatieve behandelmethoden toegepast worden. Namelijk behandeling van het onkruid met heet water en behandeling met hete lucht. Uit de praktijk is gebleken dat deze methoden het meest effectief blijken te zijn. Indien de proef succesvol verloopt en het financieel haalbaar is om stadsbreed toe te passen wordt een belangrijke stap gezet in het kader van de gewenste duurzame bedrijfsvoering binnen de gemeente en zal er naar verwachting minder onkruid in de stad zichtbaar zijn. Naar verwachting zal de proef aanvang juli kunnen starten. Na afloop van de proef zal deze worden geëvalueerd. De resultaten en consequenties voor mogelijk stadsbrede toepassing zullen aan u worden voorgelegd eind 2010.

Zwerfafval

De metingen vinden vanaf 2007 plaats op basis van de CROW-methodiek aan de hand van schoonheidsgraden op een schaal van 1 (zeer vuil) tot 5 (zeer schoon). In grafiek 5 worden de resultaten per wijk weergegeven over de periode 2007 tot op heden. Omdat ook hier de waarde voor 2010 een vertekend beeld kan geven, is ook gekeken naar de vervuiling door zwerfafval op trottoirs toegespitst op de periode mei in de achterliggende jaren. De onderstaande grafiek (grafiek 6) geeft hiervan een beeld.

Wanneer een score van 3,2 als voldoende beschouwd wordt (te vergelijken met een 6,5 op een 10 puntenschaal) dan scoren de meeste wijken in de tijd gezien boven dit basisniveau. Gemiddeld genomen blijft de beeldkwaliteit op voldoende niveau. Vergeleken met het gemiddelde in Nederland scoort Haarlem hier nog onder. Wel is er sprake van een trend in deze richting.

Na ruim 3 jaar monitoren kan gesteld worden dat het huidige beeld de uitkomst is van de werkwijze die is vastgelegd in de huidige overeenkomst met Spaarnelanden. Mogelijk dat er nog wat efficiencyverbetering doorgevoerd zou kunnen worden, maar dat hierdoor deze frequentiegestuurde aanpak tot wezenlijk andere uitkomsten zal leiden valt te betwijfelen. Het traject dat momenteel ingezet is, waarbij een beeldgestuurde aanpak ingevoerd wordt (zie ook hfd.stuk 1) zal waarschijnlijk tot een verdere stabilisering en mogelijk nog verbetering leiden. Vooral wordt verwacht dat de fluctuaties in de tijd ten aanzien van het behaalde resultaat zullen verminderen, waardoor de wijk door bewoners als schoner zal worden ervaren.

3. Toekomstvisie reinigingsrecht

Bij de begroting 2008 is het voornemen gemeld het reinigingsrecht te beëindigen. Er zal echter gewacht worden tot de implementatie van de ondergrondse inzameling in de binnenstad is voltooid. De reden hiervoor is dat met de invoering van het plan de huisvuilzak uit het straatbeeld in het centrum zal verdwijnen. Het restafval zal uitsluitend nog in afsluitbare containers of ondergrondse containers aangeboden worden. Dit geldt zowel voor particulieren als bedrijven. Het gevolg hiervan is dat bedrijven dan niet meer de mogelijkheid hebben om illegaal huisvuilzakken aan te bieden door deze samen met die van particulieren aan de weg te zetten. Iedere huisvuilzak die aangetroffen wordt komt in aanmerking voor een proces verbaal. Tevens is met de afdeling Handhaving Openbare Omgeving (HOO)

afgesproken om gedurende de eerste periode waarin de vernieuwde inzameling in werking is verscherpt te handhaven. Op deze wijze worden de nodige waarborgen gecreëerd om de afschaffing van het reinigingsrecht succesvol te laten verlopen. Naar verwachting kan de afschaffing een feit zijn per 2012. Dit betekent dat het afbouwtraject waarin ondernemers geïnformeerd zullen worden en de tijd zullen krijgen om een contract te sluiten bij een particuliere inzamelaar binnenkort opgestart zal gaan worden (3^e kwartaal 2010).

4. Nieuwe opzet inzameling en reiniging binnenstad

Het plaatsen van ondergrondse afvalcontainers maakt deel uit van het plan vernieuwde inzameling binnenstad. In het locatieplan zijn randvoorwaarden vastgelegd ten aanzien van het behouden van woongenot en het niet aantasten van de historische waarde van het centrum. Dit houdt in dat de locaties alleen op specifieke plekken kunnen worden ingericht. Het is dus in veel gevallen niet te voorkomen dat op deze locaties kabels en leidingen in de grond liggen. Te meer daar de ondergrondse infrastructuur in het centrum zeer dicht is. Het moeten verleggen van kabels en/of leidingen is dus soms niet te vermijden. Gelukkig is er wet en regelgeving waardoor de kosten slechts gedeeltelijk of in het geheel niet voor rekening komen van de gemeente indien aan bepaalde kwalificaties wordt voldaan. Zo moet het bijvoorbeeld duidelijk zijn dat het opdrachtgeverschap bij de gemeente ligt en dat er vooraf voldoende afstemming heeft plaatsgevonden met de netbeheerders. Wat dit laatste betreft hebben de afgelopen periode gesprekken plaatsgevonden met de netbeheerders. Slechts ten aanzien van een beperkt aantal locaties is door hen verzocht nog eens te kijken naar een alternatief in verband met de mogelijk hoge verlegkosten. Momenteel vindt er met de betrokken partijen binnen het project (OGV, DBT en Spaarnelanden) op grond van de meest recente gegevens een nadere afstemming plaats over de locaties¹.

Inmiddels is het op enkele punten aangepaste locatieplan opgesteld voor het gebied omgrensd door de Gedempte Oude Gracht, Raaks, Raamvest en Turfmarkt. In dit gebied voorziet het bestaande bestemmingsplan in het plaatsen van ondergrondse containers. Wel dient er op grond van het beschermd stadsgezicht ter plekke een bouwvergunning aangevraagd te worden. Hiertoe kan overgegaan worden nadat met bewoners over de gewijzigde plekken overeenstemming is bereikt. Gezien het nauwgezet hanteren van de randvoorwaarden over woongenot is de inschatting dat dit geen al te grote problemen zal opleveren. Naar verwachting kan voor het eind van het jaar hier gestart worden met het plaatsen van de ondergrondse containers. In deze planning kan mogelijk enige vertraging optreden indien mocht blijken dat onder de noemer van de huidige aanbesteding geen nabestellingen meer mogen

¹ Hierbij dient opgemerkt te worden dat de definitieve situering van de locaties een proces is dat in een aantal stappen verloopt, afhankelijk van vrijkomende nadere informatie gedurende het project. Bewoners zijn er ook op geattendeerd dat de voorgestelde locaties nog wijzigingen kunnen ondergaan. Daar er tevens een nieuw bestemmingsplan noodzakelijk is om ondergrondse containers toe te staan in een deel van het plaatsingsgebied, kunnen locaties ten slotte ook nog wijzigen op grond van bezwaren vanuit deze hoek.

worden gedaan. In dat geval moet er opnieuw Europees worden aanbesteed. De discussie hierover zal, zoals het er nu uitziet, begin juli afgerond zijn. Indien op dat moment gestart wordt met de aanbesteding zal de vertraging beperkt blijven. Dit betekent echter wel dat het plaatsingsmoment voor de containers in het gebied omgrend door de Gedempte Oude Gracht, Raaks, Raamvest en Turfmarkt doorschuift naar begin 2011.

Volgend op het eerder genoemde gebied zal er een verdere afstemming plaats vinden van de overige beoogde locaties in de binnenstad. Alvorens tot uitvoering overgegaan kan worden moet hier gewacht worden op de definitieve vaststelling van het bestemmingsplan dat plaatsing van ondergrondse containers mogelijk maakt. Naar verwachting zal dit het eind van het jaar zijn. Plaatsing van de containers zal dan kunnen starten begin 2011.

5. Invoering ondergrondse afvalinzameling stadsbreed

De onderstaande tabel (tabel1) laat zien dat eind 2009 54% van de huishoudens aangesloten was op ondergrondse inzameling. Verwacht wordt dat het voorziene percentage van 60% voor 2010 gehaald gaat worden. Het percentage aangesloten huishoudens zal geleidelijk oplopen tot 85% als het project zal zijn afgerond in 2013.

Tabel 1: % aangesloten huishoudens

peildatum	% huis.h.
31-dec-09	54
31-dec-10	60
31-dec-11	65
31-dec-12	77
31-dec-13	85

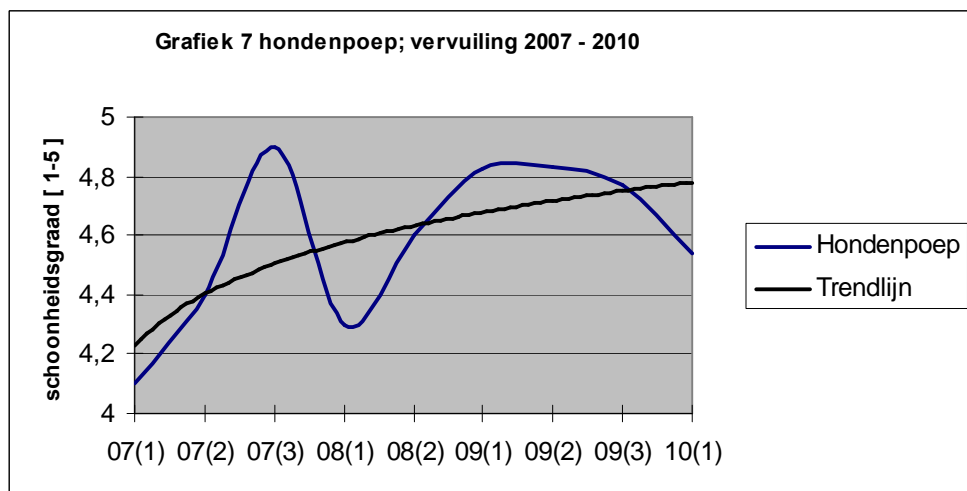
Er blijft dan nog circa 15% van de huishoudens over die niet aangesloten kunnen worden op een ondergrondse container. Hierbij moet gedacht worden aan wijken met ver uiteen liggende vrijstaande woningen. Voorts aan delen van buurten met zeer dichte en waar plaatsing niet mogelijk is zonder substantieel het woongenot van bewoners in negatieve zin te beïnvloeden.

De gestelde doelen voor glas en papier zijn inmiddels zo goed als bereikt. Een uitzondering vormt nog de binnenstad. De containers voor glas, papier en eventueel kunststof zullen meegenomen worden met de implementatie van het plan vernieuwde inzameling binnenstad.

6. Hondenbeleid

VVH/HOO voert gerichte acties uit daar waar in het kader van de wijkcontracten afspraken zijn gemaakt. Het blijkt dat handhaven op hondenpoep structureel niet met handhaving alleen is op te lossen. Aangezien handhaving alleen mogelijk is bij ontdekking op heterdaad, zou een sluitende handhaving vergen dat er 24 uur per dag in heel Haarlem handhavers toezicht moeten houden op honden die worden uitgelaten. HOO is voorstander van een gezamenlijk beleid om dit structureel te kunnen aanpakken. In dit verband zullen OGV en HOO in 2011 gezamenlijk het huidige hondenbeleid evalueren en zonodig bijstellen.

De onderstaande grafiek (grafiek 7) laat het verloop zien van de vervuiling door hondenpoep vanaf de start van de registratie in 2007 tot op heden.

Er is een gestage verbetering te zien van het gemiddelde beeld. Dit neemt niet weg dat hondenpoep nog steeds als grote ergernis beleefd wordt op een aantal plekken in de stad. Het zou zinvol zijn om met betrekking tot de verdere monitoring ook meer gericht op bepaalde locaties, waar bijvoorbeeld intensief gehandhaafd wordt, het verloop in de tijd te meten. Dit voorstel zal ook meegenomen worden in het kader van de geplande evaluatie van het hondenbeleid in 2011.

7. Kauwgum

Het proefproject zal binnenkort geëvalueerd worden. Gezien de gunstige inschatting van de effecten zullen de werkzaamheden nog eenmaal in de vorm van een separaat project ingepast worden in de uitvoering. Het is de bedoeling om de verwijdering van kauwgum in 2011 structureel op te nemen in de DVO.

8. Inzameling kunststoffen

Vanaf april 2010 wordt in Haarlem kunststof ingezameld. De inzameling vindt plaats middels ondergrondse containers (60 stuks). Om aan de vraag van bewoners tegemoet te komen zijn er vooruitlopend op het plaatsen van de ondergrondse containers een aantal tijdelijke bovengrondse containers geplaatst (13 stuks). In de eerste weken is al veel plastic ingezameld. Gemiddeld 3000 kg wekelijks. Echter om een consistent beeld te verkrijgen moeten de ontwikkelingen over een langere periode gevolgd worden. In de tweede wethoudersbrief medio december zal op de behaalde inzamelresultaten teruggekomen worden.

De inzameling op zich vertoont nog wat aanloopproblemen. Zo moet de inzamelfrequentie nog wat beter afgestemd te worden op het aanbodgedrag van bewoners en staan er nog regelmatig zakken met plasticafval naast de container, hoewel deze nog voldoende ruimte biedt om afval kwijt te kunnen. Ook zijn er klachten van bewoners dat de inwerpopening van de container aan de kleine kant zou zijn. Om duidelijk zicht te krijgen op de situatie zijn medewerkers van de afdeling Dagelijks Beheer en Techniek (DBT) begonnen de situatie rond de containers voor kunststoffen regelmatig te monitoren. Ook heeft Spaarnelanden besloten de inzamelfrequentie te verhogen van twee naar driemaal per week. De resultaten van de monitoring zullen aan u gemeld worden in de brief van december dit jaar.

9. Toekomstvisie grofvuil

Met de vergaande mechanisering van de afvalinzameling blijft de inzameling van grofvuil een onderdeel waarbij de medewerkers van Spaarnelanden nog zwaar worden belast. Deze situatie kan niet voort blijven bestaan. Dit betekent dat nog in dit jaar nieuw beleid ontwikkeld zal worden. Uitgangspunt hierbij zal een stimuleringsbeleid zijn ten aanzien van het zelf brengen naar het milieuplein. Dit beleidsvoornemen zal gekoppeld worden aan de ontwikkeling van het nieuwe milieuplein in termen van doorstroming en effectiviteit.

10. Drijfvuil

Spaarnelanden verwijdert sinds 2009, in opdracht van het hoogheemraadschap van Rijnland, het welvaartsvuil (drijfvuil en gezonken vuil) uit het stedelijk oppervlaktewater. De kosten voor deze activiteit worden door Haarlem en Rijnland gedeeld. Om tot goede werkbare afspraken te komen wordt op dit moment gewerkt aan overeenkomsten tussen Haarlem, Rijnland en Spaarnelanden waarin de taken en kwaliteit nader worden gespecificeerd. Deze overeenkomsten zijn zo goed als gereed en zullen weldra getekend kunnen worden.

11. Sterk vervuilende locaties (Hotspots)

Voor 2010 zal de financiering voor het reinigen van sterk vervuilende locaties opgelost worden binnen het beschikbare budget. Het aantal hotspots is intussen gedaald van een initieel aantal van 44 tot momenteel 17 locaties. Met de verdere uitrol van de ondergrondse inzameling en de introductie van beeldgestuurd reinigen wordt verwacht dat in 2013 deze locaties volledig zijn opgenomen in het reguliere werk.

12. Duurzaamheid

In het plan van aanpak Haarlem klimaat neutraal wordt aangegeven dat diensten die door de gemeente zijn verzelfstandigd of uitbesteed vanuit de gemeente Haarlem ondersteund zullen worden bij het behalen van energiebesparingmogelijkheden. Hierbij verplicht de gemeente zich dat door én aan de gemeente geleverde producten, werken en diensten zo maximaal mogelijk de duurzaamheidstoets doorstaan. Daar wat betreft de diensten van Spaarnelanden de randvoorwaarden beleidsmatig door de gemeente worden gesteld ligt het voor de hand dat hier in het kader van het Programma Haarlem Schoon een aanzet toe gegeven wordt. Uiteraard zal er worden gewerkt in nauwe samenwerking met de andere instanties die zich binnen de gemeente met de realisering van het klimaatsprogramma bezighouden. Met name zal dit de afdeling Milieu betreffen.

Ook is Spaarnelanden intern gestart met de verankering van duurzame bedrijfsvoering. In dit verband wordt een monitoringsysteem ingevoerd gericht op het in kaart brengen van de resultaten op het gebied van gescheiden inzameling.

Onderstaand vind u de neerslag van een eerste gedachtevorming rond dit thema.

Hoofdpijnen huidige situatie:

- 69% verbranding afval en 31% hergebruik (door afvalscheiding)
- zeer veel te scheiden afvalstromen zitten in het restafval (en worden dus verbrand)
- minder voorzieningen/lager serviceniveau t.o.v. de “benchmark”²
- 75% bewoners tevreden over afvalinzameling
- nauwelijks communicatie/voorlichting
- kosten/afvalstoffenheffing relatief laag t.o.v. de “benchmark”

Ambities:

- verregaand verduurzamen domein afval en reiniging (van achterblijver naar koploper)
- sterk verhogen aandeel hergebruik en verlagen aandeel verbranding
- stimuleren en faciliteren bewoners en bedrijven tot afvalscheiding
- hanteren ketengerichte aanpak
- inzet van voertuigen met nagenoeg geen schadelijke uitlaatgassen (‘zero emission’)

² Benchmark staat voor een vergelijking met betrekking tot een bepaald onderwerp met andere gemeenten met een overeenkomstige stedelijkheidsklasse als Haarlem.

Hoofdpijnen mogelijke aanpak:

Ontdoener
(bewoners en bedrijven)

- beperken afval aanbod
- scheiding stimuleren, door:
 - verhogen serviceniveau (aan huis en in OR)
 - verhogen bewustwording
 - financieel prikkelen

Inzamelaar
(Spaarnelanden e.a)

- 'zero emission' voertuigenpark (bijv. elektrisch of biogas)
- optimaliseren voertuigbewegingen
- rijden binnen venstertijden
- vergroten voorzieningenniveau en OR en in huis³
- stimuleren sociale functie, door:⁴
 - aan het werk helpen (moeilijk bemiddelbare) mensen
 - introduceren 'aan huis' service voor bewoners

Verwerker

- maximaliseren hergebruik
 - indien mogelijk zelf verwerken
 - hergebruikte materialen zelf afnemen indien mogelijk
- minimaliseren verbranding
- minimaliseren transportafstanden naar verwerkers
- vergroten transparantie inzameling en verwerking

³ Een hoger voorzieningenniveau betekent dat bewoners betere en/of meer mogelijkheid wordt geboden om afval te scheiden en kwijt te kunnen. Dit betekent op meer plekken ondergrondse containers en/of een beter ophaal systeem voor (gescheiden) afval aan huis.

⁴ Een idee is om de service voor bewoners te verhogen door aan huis en op afroep verschillende gescheiden afvalstromen op te halen, de zogenaamde moderne schillenboer. Voor dit arbeidsintensieve systeem worden mensen ingezet die anders moeilijk aan een baan kunnen komen. Zo worden twee vliegen in één klap geslagen: de gemeente stimuleert en faciliteert afvalscheiding en helpt mensen aan een baan.